

VERENIGING VOOR SOLIDARITEIT VZW
JAARVERSLAG 2022

SANT'EGIDIO

VERENIGING VOOR SOLIDARITEIT VZW
JAARVERSLAG 2022

Inhoudstafel

3	Voorwoord
4	Kinderen en jongeren
7	Leve de Ouderen!
10	WZC Simeon en Hanna
12	Kamiano
18	Martin Luther King House
20	Laudato si'
24	Amici
28	Tutti
31	Interculturaliteit
35	Financiën
37	Organigram
38	Met de steun van

Voorwoord

Beste sympathisant,

Met dit jaarverslag willen we u informeren over de werking, evolutie en vooruitzichten van het werk van Sant'Egidio met de armen in Antwerpen en Vlaanderen, dat gecoördineerd wordt door de vzw Vereniging voor Solidariteit.

Het afgelopen jaar 2022 was een doorstart van onze activiteiten na de moeilijke corona periode, met de vreugde om opnieuw bijeenkomsten en ontmoetingen te kunnen organiseren. Mensen samenbrengen is dan geen rechtstreekse armoedebestrijding, het heeft wel een belangrijke rol in het welbevinden van mensen, niet in het minst van de zwaksten die sowieso al minder ontmoetingskansen hebben.

VVS heeft afgelopen jaar ook haar nieuw ontstane initiatieven verder kunnen ontwikkelen. Het programma "Leve de Ouderen!" kwam afgelopen jaar op kruissnelheid, met mooie resultaten van bereikte ouderen, maar vooral van voldoening van de zwakste ouderen over de geboden ondersteuning, en van de nog zelfredzame ouderen over het geruststellende perspectief dat er in geval van nood een instantie is waarop ze kunnen terugvallen.

Ook in Kamiano werden de initiatieven voor nuttige dagbesteding en arbeidsparticipatie verder ontwikkeld, voornamelijk in ateliers in de Kammenstraat (kunst, kook, tuin) en in de tweede handwinkel Laudato Si op Linkeroever. De vreugde was groot toen voor het werk met mensen met een beperking de tiende verjaardag van de beweging "de Amici" gevierd werd, en de vijfde verjaardag van de door hen gerunde koffiebar "Amici, Coffee & Books".

Naast deze nieuwere initiatieven, blijft natuurlijk de meer basic eerste lijnshulp bestaan: daklozen krijgen gezonde warme maaltijden in Kamiano, kunnen er douchen en hun kledij wassen, een dokter zien, begeleiding naar een woonst krijgen; chronisch zieke daklozen hebben een thuis gevonden in de samenwoning "Martin Luther King House" in Merksem, migranten en vluchtelingen nemen deel aan conversatieklassen om het Nederlands op de knie te krijgen. En telkens doen de talrijke vrijwilligers van VVS de inspanning om achter de mens in nood ook zijn mogelijkheden te zien tot ontplooiing en inzet, waardoor velen van hulpvrager op hun beurt ook helper en ondersteuner van anderen worden, in het bijzonder in de wijken Hoboken, Borgerhout, Merksem en Linkeroever. Vriendschap en solidariteit werken versterkend en emanciperend voor wie ze geeft en voor wie ze ontvangt. Daarom een grote dank aan onze vrijwilligers, de giftgevers en ondersteunende overheden.

Hilde Kieboom
Voorzitter

Kinderen en Jongeren

De School van Vrede

De School van Vrede organiseert haar kinderwerking in vier kansarme stadswijken van Antwerpen: Borgerhout, Linkeroever, Merksem en Hoboken. Doel is huiswerkbegeleiding en vrijetijdsbesteding voor kinderen van de lagere school. Elke groep bestaat uit een 40-tal kinderen en een 10 à 15 jongeren/begeleiders. Ook wordt aan stagiairs uit het secundair en hoger onderwijs de mogelijkheid geboden om een 'sociale stage' te lopen, om zo kennis te maken met de doelgroep en werking.

De focus ligt op het helpen bij de huistaken en het inoefenen van een correct gebruik van de Nederlandse taal. Verder wordt de nadruk meer en meer gelegd op vredeseducatie en respect voor mens en milieu. Met de School van Vrede wordt ingezet op duurzame begeleiding. De kinderen worden doorgaans in een meerjarig traject opgevolgd, vaak gedurende de ganse lagere schooltijd.

Waar nodig wordt het zorgnet rond het kind ingeschakeld (school, CLB, jeugdrechtsbank,...) Vanaf dit jaar wordt er geëxperimenteerd met nieuwe werkvormen om het psychosociaal welzijn van de kinderen te verbeteren en de weerbaarheid te vergroten. Enkele voorbeelden: een yogaworkshop, een creatief atelier, een bezoek aan de bibliotheek, uitstappen naar het park of de zoo.

De duurzame begeleiding uit zich ook in het feit dat de kinderen thuis worden opgehaald en terug worden afgezet. Zo worden twee belangrijke doelen bereikt: elke week is er een kort 'stoepcontact' met de ouders waarbij poolshoogte wordt genomen van de thuissituatie en tegelijkertijd leert het kind om zich op een veilige manier op straat te bewegen. Er wordt gelet op correct gebruik van de verkeersregels en respect voor de buurt en de bewoners.

Vredeseducatie betekent ook aandacht hebben voor het behoud van een diverse groep, met verschillende etnische en socioculturele achtergronden en religieuze overtuigingen. Hoe multicultureel sommige wijken ook zijn, toch wordt er vaak naast elkaar geleefd en te weinig met elkaar. De School van Vrede werkt actief mee aan het herstellen van het 'menselijk weefsel' in een wijk. Dit gebeurt op regelmatige basis door ouderen en gezinnen

met kinderen samen te brengen voor wijkfeesten en herdenkingsmomenten zoals de herdenking van de Shoah, maar tevens individueel wanneer bijvoorbeeld een familie een oogje in het zeil houdt voor een bejaarde buurvrouw.

Er wordt ingezet op digitale vaardigheden en correct omgaan met sociale media. De School van Vrede hanteert een strikt antipestbeleid en gaat met alle partijen het gesprek aan.

Naar jaarlijkse gewoonte gaat elke School van Vrede ook op vakantie in juli. Het zijn dagen van onbezorgd spelen, zingen en plezier maken. Een team van 'kookouders' zetten zich vrijwillig en met heel hun hart in om telkens overheerlijke, voedzame maaltijden te bereiden. We kiezen ervoor om vegetarisch te koken. Zo hebben we niet alleen aandacht voor de ecologische voetafdruk maar bereiden we ook lekker voedsel dat iedereen mag eten, ongeacht de overtuiging.

Er was dit jaar uiteraard extra aandacht voor het conflict in Oekraïne. De Scholen van vrede zetten hun deuren open voor Oekraïense vluchtelingen en gingen met de kinderen in dialoog over de absurditeit van elke oorlog, waarin kinderen bijna altijd slachtoffer zijn. De School van Vrede van Hoboken ging een bijzondere vriendschapsband aan met de kinderen van de School van Vrede van Lviv, met de uitwisseling van tekeningen en brieven om de kinderen daar een hart onder de riem te steken.

De Friends

De werking van de Friends biedt jongeren tussen 12 en 16 jaar via vormende en recreatieve activiteiten kansen om hun leefwereld te verruimen en vriendschap en solidariteit te leren kennen als alternatieve waarden voor het recht van de sterkste. Net als in de School van Vrede worden verschillende nationaliteiten en alle lagen van de samenleving bereikt.

Begin juli gingen de verschillende Friendsgroepen op vakantie naar Luik. Het thema van de vakantie dit jaar waren de 'Humanitaire corridors' waarmee kwetsbare vluchtelingen op een veilige manier naar Europa kunnen komen. Ze luisterden naar getuigenissen van mensen die veel ervaring hebben in het werken met vluchtelingen en werden er activiteiten rond dit thema georganiseerd..

Op geregelde tijdstippen kwamen de Friendsgroepen uit de verschillende wijken samen in een Friendsday, of namen ze deel aan vredesmanifestaties en herdenkingswandelingen. Op deze manier verruimen ze hun leefwereld en beginnen ze stappen van verantwoordelijkheid te nemen, vanuit het besef dat het niet alleen belangrijks is om vriendschap te beleven, maar ook om ze uit te dragen.

De Jongeren voor Vrede

Met de jongeren tussen 16 en 25 jaar wil de vereniging nog een stap verder gaan. Naast de onderlinge vriendschap en het onmiddellijk inspelen op gebeurtenissen in de samenleving, nemen ze allen een concreet engagement op om actief mee te werken aan een vreedevolle samenleving. Sommige jongeren gaan op huisbezoek bij eenzame bejaarden, of helpen op regelmatige basis in het Huis voor Ouderen Simeon en Hanna. Anderen worden begeleider van kinderen in een School van Vrede of van een groep Friends. Nog anderen brengen met de Kamiano mobiel maaltijden tot bij de armsten van de stad.

Begin juli hielpen de jongeren mee in de verschillende vakanties voor kansarmen, waardoor ze hun talenten kunnen ontwikkelen en leren verantwoordelijkheid te nemen en te delen met anderen. Ze leren er ook plannen, organiseren en volhouden. Ook voor henzelf is dit dus een verrijkende ervaring.

Met Kerstmis namen zij in hun wijk de taak op zich om voor alle genodigden van de kerstfeesten geschenken te verzamelen.

De oorlog in Oekraïne heeft de jongeren geschokt en uitgedaagd: ze organiseerden verschillende bijeenkomsten met getuigen en ook ludieke vredesacties. Er vonden verschillende online meetings met Oekraïense jongeren plaats. Op deze manier wilden ze hun leeftijdsgenoten meegeven dat ze hen niet vergeten, maar ook beter het conflict begrijpen, en op een geïnformeerde manier op te komen voor vrede.

Groot was de vreugde dat afgelopen zomer eindelijk de Europese samenkomst van "Youth for Peace, Global Friendship" terug kon doorgaan. Dit keer kwamen zo'n 700 jongeren van over heel Europa samen in Amsterdam, om stil te staan bij de getuigenissen van Anne Frank en Etty Hillesum, en op die manier kracht te vinden om mensen van dialoog en van vrede te zijn. ■

Leve de Ouderen!

Werking

In 2022 werden zes halftijdse wijkwerkers in dienst genomen, die samen met een algemene en twee lokale coördinatoren het team LdO! vormen. Na twee maanden waarin de nadruk lag op de vorming van de nieuwe medewerkers, ging half februari 2022 de operationele fase in.

Met behulp van de door de stad Antwerpen aangeleverde persoonsgegevens bussen we een brief bij de thuiswonende 80-plussers waarin het programma wordt voorgesteld en een telefoongesprek wordt aangekondigd. Hierbij wordt de administratieve verdeling van de districten in wijken gevolgd. Deze brief is een onmisbare stap om het vertrouwen van de ouderen te winnen. Ondertussen werd de beperkte lijst van telefoonnummers waarover we beschikten, aangevuld

Leve de Ouderen!

door vrijwilligers. Eind februari ging het opbellen en de opname van de 80-plussers in het programma van start: door de informatie uit de telefonische contacten kunnen we een inschatting maken van de kwetsbaarheid van een thuissituatie en de frequentie voor telefonische opvolging vastleggen. Waar nodig gaan we op huisbezoek. Het contact met de 80-plussers leidt tot een brede waaier van interventies, van het oplossen van kleine praktische problemen tot het volledig monitoren van complexe zorgsituaties. We werken hiervoor samen met bestaande professionele diensten, en doen ook een beroep op burens en vrijwilligers. Mantelzorgers kunnen eveneens bij LdO! terecht.

Deze werkwijze leidde tot de volgende resultaten voor 2022:

Resultaten	1ste kwartaal	2de kwartaal	3de kwartaal	4de kwartaal	jaartotaal 2022
Telefoongesprekken	754	1878	3242	3907	9781
Huisbezoeken	389	679	830	921	2819
Opgenomen ouderen	421	590	668	320	1999
Ouderen die niet wensen deel te nemen	47	103	86	27	263
Overleden of verhuisd	61	86	199	83	519
Totaal in kaart gebrachte ouderen	519	779	953	430	2681

De meest voorkomende hulpvragen in 2022 hebben te maken met gezelschap en sociaal contact, vervoer en verplaatsingen, infovragen over diensten, vragen om ondersteuning bij het inschakelen van diensten, vragen om ondersteuning bij mantelzorg. Daarnaast zijn er vragen m.b.t. boodschappen en kleine klussen in huis of tuin. Het LdO!-team behandelde meer dan 200 hulpvragen. Bij ongeveer 10% daarvan werd een persoonlijk ondersteuningsplan opgesteld.

De opgenomen ouderen worden ook uitgenodigd voor de ontmoetingsmomenten 'Koffie en Vriendschap' die in Merksem (2x per week) en in Hoboken (tweewekelijks) samen met de wijkwerking van VVS worden georganiseerd.

Door deelname aan buurtactiviteiten wordt gewerkt aan de verdere bekendmaking van het programma. Leve de Ouderen! Merksem is als project erkend als Zorgzame Buurt (Departement WVG). In dit kader nam LdO! in Merksem het voortouw bij de organisatie van 'De Langste Tafel', een buurtfeest dat in de week van de verbondenheid plaatsvond.

Stand van zaken

Na dit eerste werkjaar mogen we vaststellen dat de methodiek van herhaaldelijk contact en informele gesprekken met de ouderen (ook wanneer ze geen acute zorgvraag hebben) werkt en efficiënt is. De ervaringen van afgelopen jaar bevestigen het belang van een vertrouwensrelatie met de ouderen en de preventieve kracht van deze werkwijze.

De samenwerking met de stad Antwerpen en andere partners is een grote hulp gebleken, zowel om het vertrouwen van de ouderen en hun omgeving te winnen, als voor de bekendmaking van het programma. We ontvangen steeds vaker vragen van ouderen of hun netwerk nog voor we zelf contact hadden opgenomen.

De betrokkenheid van de ouderen bij LdO! is op korte tijd sterk gegroeid. Zo beginnen ze zelf mee te helpen met kleinere taken: ze doen telefoontjes naar leeftijdsgenoten die vragen om meer sociaal contact, helpen bij het voorbereiden van een nieuwe busronde (brieven plooien, sorteren enz), bieden hun diensten aan als ze specifieke talenten hebben (muziek, digitale vaardigheden,...). Op deze manier zijn ze actieve deelnemers aan het programma en niet enkel hulpvragers, wat ook de bedoeling is. Het laat ook zien dat mensen het preventieve karakter van het programma begrepen hebben.

Signalen uit de samenleving

Een groot probleem voor thuiswonende ouderen is de algemene afbouw van basisdienstverlening. Het aanvraagproces vormt voor heel wat ouderen een drempel om gebruik te maken van diensten of hulpmiddelen.

Door de digitalisering en de afbouw van de mogelijkheid tot persoonlijke afspraken (in alle sectoren, bv. ook bij banken), slagen ze er niet in zelfstandig aanvragen te doen. Ook de lange wachttijden bij telefonisch contact en de telefoonmenu's die al gauw te ingewikkeld zijn voor wie wat langzamer wordt, vormen een drempel. De verregaande digitalisering van de samenleving maakt ook dat ouderen zich afgeschreven voelen. Uitspraken als 'wij kunnen niet meer mee', 'wij tellen niet meer mee', 'wij zijn tien jaar te vroeg geboren' (of 10 jaar te laat...) krijgen we heel vaak te horen.

We stellen vast dat er een groot draagvlak is om ouderen te helpen thuis te blijven wonen. Veel ouderen vertellen dat ze door hun kinderen worden geholpen. Anderen kunnen thuis blijven wonen omdat ze goed omringd worden door zorgzame burens. Ook bij verschillende thuiszorgverstrekkers merken we een grote betrokkenheid bij de ouderen voor wie ze zorgen. Uit contacten met mantelzorgers/partners die voor een dementerende oudere zorgen, blijkt dat het aanbod aan zorgondersteuning in een dergelijke thuissituatie en expertise in het omgaan met mensen met dementie, verder ontwikkeld moet worden.

Twee kanttekeningen bij het draagvlak om thuiswonende ouderen te omringen: het zijn ook vaak de ouderen zelf die moeten overtuigd of aangemoedigd worden om hulp te vragen of aangeboden hulp te aanvaarden. In een samenleving die vooral de autonomie van het individu hoog in het vaandel voert en in de kijker plaatst, zou meer sensibilisering rond het gegeven dat onderlinge afhankelijkheid (op elke leeftijd) normaal is en bij het leven hoort, een goede zaak zijn. Ook stellen we vast dat na de toename aan interesse voor vrijwilligerswerk die we tijdens de covid pandemie gezien hebben, de ratrace weer heropgestart is: de meeste mensen hebben weer veel verplichtingen en weinig tijd voor andere engagementen. Dat maakt de rol van 'goede burens' extra belangrijk. Zij kunnen met kleine handelingen die weinig tijd of moeite kosten (het 'kleine helpen') een groot verschil maken.

Tot slot de woorden van een gewezen postbode uit Wilrijk (91 jaar) die naar "Koffie en Vriendschap" kwam in Hoboken op uitnodiging van een van de wijkwerkers:

"Ik ben zeer tevreden en blij verrast door dit project. Jullie wijkwerker kwam op huisbezoek op zo'n fijne, respectvolle manier dat ik zeker op deze uitnodiging wilde ingaan. Ik breng regelmatig boeken van de bib rond bij mensen thuis in Wilrijk - nog een beetje zoals mijn werk vroeger. Ik heb dus veel contacten maar voel me toch eenzaam thuis omdat mijn vrouw in corona overleden is. Heel veel dank voor het bestaan van dit project en de manier waarop jullie met de ouderen omgaan." ■

WZC Simeon & Hanna

WZC Simeon en Hanna, huis voor ouderen

WZC Simeon en Hanna is een huis voor ouderen dat in april 2008 de erkenning kreeg van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en officieel in gebruik werd genomen op 24 april 2006. In 2012 werd het huis definitief erkend voor onbepaalde duur. In het huis voor ouderen kunnen zeven hulpbehoevende ouderen terecht. In dit project zijn een aantal krachten bezoldigd: een directeur-animator, een verpleegkundige, een zorgkundige en een hygiënische assistente, bijgestaan door een 50-tal vrijwilligers die met een beurtrol komen helpen. Het huis voor ouderen laat zien dat ouderdom en zwakte kunnen samengaan met vreugde. Het vervult een voortrekkersrol in een andere en meer respectvolle manier van omgaan met hoogbejaarde medeburgers, door hun verlangen naar familiale geborgenheid tegemoet te treden en te kijken naar wat nog wel mogelijk is in plaats van alle gebreken te benadrukken. Simeon en Hanna sluit zo dicht mogelijk aan bij de geschiedenis van haar bewoners en laat zien hoe met persoonlijke zorg in een kleinschalig kader mensen gelukkig oud kunnen worden. In het huis worden antwoorden gezocht op de persoonlijke noden van elke bewoner, rekening houdend met eenieder's verleden. De vele vrijwilligers brengen de wereld dichterbij met hun verhalen en ervaringen, ook voor wie niet meer buiten kan.

In het huis worden activiteiten georganiseerd, zoals: ontmoetingen tussen jong en oud, kennismaking met ouderen uit de buurt bij een tas thee of koffie, gastvrijheid naar buitenstaanders,... Een twintig tal studenten konden in Simeon en Hanna terecht voor hun stage in het kader van diverse opleidingen, zoals verzorging-

zorgkundige, verpleegkunde, toegepaste psychologie en orthopedagogie. De kleinschaligheid en het familiale karakter trekken studenten aan om te kiezen voor Simeon en Hanna als stageplaats. Het geeft studenten de kans om op een authentieke manier om te gaan met de oudere generaties, om zo de schoonheid te ontdekken van de ouderdom.

Door de inzet van stagiairs en vrijwilligers konden kleine uitstappen en activiteiten georganiseerd worden, die de lange wintermaanden aangenamer maakten. Vaak ging het om buitenactiviteiten. Zo ging men in groep petanque spelen en werden in de tuin volksspelen georganiseerd. Vrijwilligers en bewoners amuseerden zich ook bij een tweewekelijks 'wensconcert' met nummers 'uit de oude doos'. In juli en augustus ging de 'Zomer van Simeon en Hanna' opnieuw door: een keer per week in de namiddag nodigden we burens, familie en vrienden uit voor een concertje in de tuin, voor een lekkere pannenkoek of voor het ijssalon.

Begin juli 2022 gingen de bewoners van Simeon en Hanna op vakantie naar zee. Door het samen op vakantie gaan met andere ouderen en vrijwilligers met een verschillende culturele achtergrond werden het vijf fantastische dagen.

In de herfst namen enkele vrijwilligers de draad terug op om filmnamiddagen te organiseren en ook het herfstconcert voor ouderen kon terug plaats vinden. Muziek geeft altijd hoop en warmte.

Op kerstavond konden de bewoners genieten van een groots kerstdiner in de prachtige Sint-Carolus Borromeuskerk, met een persoonlijk geschenk voor eenieder. Ze konden er als delegatie van de ouderen kennis maken met Syrische en Oekraïense vluchtelingen, met de vrienden van de straat van Kamiano, met studenten van de taalschool. Zo werd dit feest een grote familietafel zonder grenzen, waaraan ook de ouderen hun plaats hebben! ■

Kamiano

Kamiano Restaurant

In 2022 werden er 20.094 gratis warme maaltijden vanuit Kamiano uitgedeeld aan dak- en thuislozen. We zien dat dit getal toegenomen is in vergelijking met de 17.875 verstrekte maaltijden in 2021. Dit jaar hebben we terug meer ingezet op gezamenlijk eten in Kamiano. De vraag voor takeaways bleef echter hoog. Voor wie niet in de mogelijkheid is om de maaltijd te komen halen in Kamiano, omwille van mobiliteit, quarantaine of ziekte wordt een home delivery georganiseerd met dank aan de vrijwilligers.

Binnen Kamiano Restaurant wordt er getracht doortastend te werken vanuit het aanvoelen dat mensen kansen nodig hebben, soms meermaals, om hun krachten terug te vinden. Daarom staan persoonlijke contacten en vriendschappen centraal waarbij de vrijwilligers tijd maken voor ontmoetingen en persoonlijke gesprekken. De samenwerking tussen de verschillende sub-werkingen werpt vruchten af.

Op het jaarlijkse kerstfeest op 24 december nodigde Kamiano 400 gasten uit voor een feestlunch. Het werd een hoogtepunt van een familiaal samenzijn van gasten en vrijwilligers die gedurende het hele jaar een helpende hand zijn in Kamiano. De kerstman en kerstvrouw hadden voor allen een geschenk in petto. Daarnaast ging er tegelijkertijd een ploeg op pad om vrienden op te zoeken in het ziekenhuis, afkickcentra, revalidatiecentrum of thuis.

Diezelfde avond ging er ook een kerstfeest door in de Sint-Carolus Borromeuskerk. Ook daar werden enkele vrienden van Kamiano uitgenodigd waaronder zij die meewerken in het kunstatelier, in het initiatief Laudato Si', wie woont in de samenwoning voor zieken MLKH en gasten die na een lange tijd van dakloosheid op hogere leeftijd een plekje vonden in de Lange Batterijstraat. Een bijzondere avond om niet snel te vergeten.

Kamiano Mobiel

Kamiano Mobiel rijdt wekelijks op zondagmiddag uit om mensen die op straat vertoeven op te zoeken. De vrijwilligers ontmoeten op jaarbasis een 300-tal individuele dak- en thuislozen op het vaste parcours Groenplaats - Meir - De Keyserlei - Astridplein - Centraal Station - Kievitplein. Om de twee weken brengt Kamiano Mobiel ook een 30-tal maaltijden rond in de Lange Batterijstraat waar vele ex-daklozen wonen. Een vriendelijk gesprek en de continuïteit van de wekelijkse ontmoetingen geven de meest kwetsbare mannen en vrouwen op straat vertrouwen waardoor ze zich openstellen voor een eventuele doorverwijzing naar diverse organisaties in de stad. Kamiano Mobiel heeft in 2022 3.300 maaltijden uitgedeeld.

Kamiano Onthaal

Kamiano Onthaal is in februari 2014 gestart in samenwerking met het OCMW en de Stad Antwerpen. De focus ligt op eerstelijnszorg, specifiek voor de allerzwaksten. Het centrum, dat kan rekenen op stedelijke subsidies, bestaat uit een team van acht professionele werkrachten (1 onthaal, 5 begeleiding, 1 voedingsverantwoordelijke/kok, 1 onderhoud), ondersteund door een 50-tal vrijwilligers. De organisatie stelt de menswaardigheid, vriendschap en een volwaardig lidmaatschap in de samenleving voorop. Steeds meer mensen kloppen daardoor aan bij Kamiano Onthaal, omdat ze dakloos zijn of dreigen te worden, omdat ze een intensieve begeleiding nodig hebben of een warme douche (4555 douchebeurten afgelopen jaar). Ze komen op eigen initiatief, op aanraden van een lotgenoot maar steeds vaker ook op doorverwijzing van andere zorgverleners zoals het OCMW, die na de corona- en energiecrisis én een cyberaanval stilaan op hun tandvlees zitten. In 2022 is er een toename van het aantal bezoekers. 9.156 mensen klopten aan bij Kamiano Onthaal, 1.402 meer dan het jaar voordien. Ook de kennismakingsgesprekken stijgen. Terwijl dat er in 2019 nog 146 waren, klokken we in 2022 af op 245 kennismakingsgesprekken. Een logisch gevolg daarvan is dat ook het aantal actieve begeleidingen stijgt. In vergelijking met sommige maanden in 2021 zien we een stijging van 50 dossiers of meer.

Hoop doet leven

De stijgende cijfers van mensen in nood die aankloppen in Kamiano hebben enerzijds te maken met de laagdrempelige en unieke aanpak van onze organisatie. We werken zonder wachtlijsten of tijdsdruk, denken out of the box en verliezen nooit het menselijk aspect uit het oog. Mensen kunnen bij Kamiano in de eerste plaats weer mens zijn, van overleven opnieuw leren leven. We werken op maat en op het tempo van onze gasten. Door de tijd te nemen om mekaar echt te leren kennen, groeit immers vertrouwen en komen we tot duurzame oplossingen. Ook als het beter gaat met onze gasten en ze eindelijk een dag boven het hoofd hebben, laten we hen niet los. We blijven hen begeleiden en werken aan een nieuw netwerk via de wijkwerkingen van VVS. Anderzijds wijst deze stijgende workload op een zorgwekkende maatschappelijke tendens. De groep kwetsbare mensen en de nood aan ondersteuning blijft toenemen. Bovendien groeien onze actieve begeleidingen niet enkel in aantal, maar ook in complexiteit.

Zo komen de laatste jaren steeds meer jongvolwassenen in de problemen. Deze dossiers zijn vaak complex omdat het gaat om jongeren met een multiproblematiek; psychiatrische problemen in combinatie met verslaving, mentale beperking, ... Ze komen vaak uit gebroken gezinnen of hebben een instellingsverleden waardoor ze moeilijk overleefd blijven in hun leven en een beperkt sociaal netwerk hebben. Deze jongeren hebben een zucht naar zelfstandigheid maar hebben helaas noch de middelen, noch de vaardigheden om dit te realiseren. Ze gedijen moeilijk in de bestaande structuren, kloppen niet aan bij de nachtopvang, logeren bij vrienden of familie en worden daarom sofaslapers genoemd. Voor deze begeleidingen werkt Kamiano Onthaal nauw samen met verschillende organisaties die specifiek focussen op deze doelgroep.

Ook de trend van het stijgend aantal dakloze en kwetsbare vrouwen met een multiproblematiek konden we in 2022 helaas niet ombuigen. Zij hebben vooral nood aan aangepaste huisvesting en opvang. De combinatie van lage werkloosheidsuitkeringen en leeflonen enerzijds met hoge huurprijzen op de privémarkt en lange wachtlijsten voor sociale huisvesting en begeleid wonen anderzijds maken de begeleiding van deze doelgroepen vaak moeizaam.

Daarnaast stellen we vast dat niet enkel het aantal pre senioren in nood blijft toenemen, maar ook het aantal 65 plussers. In 2017 hadden we niemand uit deze leeftijdscategorie in begeleiding, in 2021 waren dat er 5 en in 2022 zijn dat er maar liefst 16. Een zorgwekkende trend. De netwerkvervaging en de priemende eenzaamheid die daarmee gepaard gaat, verhogen zichtbaar het risico op dakloosheid. Voor deze doelgroep wordt er steeds samenwerking gezocht, met externe organisaties, waaronder het Zorgbedrijf, maar ook intern. Zo is er een mooie samenwerking tussen Kamiano Onthaal en de verschillende initiatieven en activiteiten van Sant'Egidio voor ouderen in de wijkwerkingen waarmee we de strijd aanbinden tegen de eenzaamheid, een even gekend als onderschat probleem bij dak- en thuislozen. Met het Europese project 'Lede de Ouderen!', een samenwerking met de Stad Antwerpen, kunnen we als vereniging VVS meer inzetten op het ondersteunen van deze doelgroep.

Naast een toename van mensen met een beperking, stellen we ook een toename vast van gasten met ernstige psychische problemen. Wie zien steeds meer psychoses, persoonlijkheids- of gedragsstoornissen of een combinatie van beide. We werken daarvoor samen met onze partners van Kadans,

MPT enzo. Maar dat volstaat niet. Er is duidelijk nood aan gespecialiseerde zorg, zeker voor mensen met een problematiek van dakloosheid. Want een leven op de straat werkt als een accelerator voor psychische problemen. Helaas hanteren vandaag veel centra voor psychische zorg een exclusie op dakloosheid. Wie wel daklozen opvangt, heeft lange wachtlijsten en wordt uitgedaagd door de multiproblematiek en de enorme kwetsbaarheid van onze doelgroep, wat vaak leidt tot hervallen en niet altijd even onberispelijk gedrag. Hierdoor loopt het psychisch zorgtraject voor vele van onze gasten vaak te snel ten einde. Vele van onze gasten jojoën voortdurend tussen een opname en de straat. Om meer inzicht te krijgen in de vele psychische problemen van onze gasten, werken we in Kamiano Onthaal samen met onze 'huis-psiater'. Zij deelt op vrijwillige basis haar expertise binnen de verslavingszorg met ons. Ze heeft individuele gesprekken met onze gasten en biedt ons de mogelijkheid om casussen met haar te bespreken. Ze helpt onze begeleiders om de complexe problematiek beter te kunnen begrijpen zodat zij op hun beurt een traject op maat kunnen uitstippelen dat meer kans maakt tot slagen. Deze samenwerking heeft een enorme toegevoegde waarde voor onze werking.

Tot slot bracht de asielcrisis in 2022 ook heel wat vluchtelingen, al dan niet in procedure, naar Kamiano Onthaal. Vaak ging het om mannen die de overvolle tentenkampen en kraakpanden in Brussel ontvlucht waren en die in Antwerpen op zoek gingen naar een bed, dat Fedasil hen niet meer kon aanbieden ook als ze er recht op hadden. Veel van deze vluchtelingen hebben geen perspectief meer en belanden tussen hamer en aambeeld. Kamiano Onthaal blijft hen ontvangen en biedt hen, in samenwerking met tal van andere organisaties, gerichte informatie over rechtsprocedures en mogelijkheden wat betreft onder meer wonen en werken in België. Ook de piste van vrijwillige terugkeer wordt steeds besproken.

De voorbije jaren werd onze samenleving getroffen door opeenvolgende crisissen: de coronacrisis, de asielcrisis en last but not least de woon- en energiecrisis. Het wordt steeds moeilijker om voor onze maatschappelijk kwetsbare gasten betaalbare en kwaliteitsvolle woonst te vinden omwille van de lange wachtlijsten bij de sociale huisvesting en begeleid wonen en de torenhoge prijzen op de privémarkt.

Binnen Kamiano willen we steeds met een wijde blik kijken, creatief out of the box nadenken en een SAMEN-redzaamheids-principe hanteren, losgekoppeld van oneindige criteria die vaak onrealistisch zijn.

Voorts pleiten we er als organisatie voor om de stedelijke nachtopvang het hele jaar door open te houden, zoals bij de start van de coronapandemie in 2020. Wat toen mogelijk was (Victor 5 bleef toen ook na de winterwerking open), moet dat vandaag ook zijn. Bovendien is Victor 5 plus naar onze mening een succes. Het geeft perspectief en inzicht in de situatie van de illegale dakloze. Tot slot blijkt uit een bevraging van onze doelgroep dat ook het slapen in groep afschrikt. Er is niet enkel de angst voor wrevel en discussies, wat soms leidt tot sancties, maar ook om in de slaapzalen sneller besmet te zullen worden met het corona- of griepvirus.

Voor wie wél een woonst heeft, pleit Kamiano Onthaal voor een uitgebreider aanbod van aanklampende woonbegeleiding. Om te anticiperen op die grote nood aan nazorg en om de continuïteit in de begeleiding naar stabilisatie verder te waarborgen, zet één voltijds medewerker zich sinds het najaar van 2021 zich in om gasten, die de stap zetten naar woonst en nog extra hulp nodig hebben, te ondersteunen.

Ook de cijfers van 2022 bewijzen het: elke crisis in onze samenleving treft de zwaksten het hardst. Elke crisis zet druk op de al overbevroegde zorg. Bij ons kleine team groeit het besef dat we heel creatief en innovatief zullen moeten blijven om de stijgende workload te kunnen bolwerken en voor kwaliteit boven kwantiteit te blijven gaan. Maar recht evenredig met die workload stijgt ook onze motivatie om de meest kwetsbaren in onze samenleving ook de komende jaren op diezelfde menselijke en laagdrempelige manier te blijven ontvangen en ondersteunen en hen nabij te zijn. Met veel warmte en vriendschap, met ons prachtige kerstfeest, onze taal oefenkansen, sport op donderdag – een fijne samenwerking met Sporting A – en met onze tuin en het kunstatelier.

Het kunstatelier, dat in 2019 gelanceerd werd, werd in 2022 wegens succes uitgebreid. Voortaan kunnen onze gasten niet enkel op maandag- maar ook op dinsdagnamiddag plaatsnemen in het atelier, met dank aan enkele kunstkende en mensminnende vrijwilligers. Het voorbije jaar toonden ze hun werk voor het eerst aan de buitenwereld in een prachtige tentoonstelling ter gelegenheid van de 28ste verjaardag van Kamiano. De deelnemende gasten poseerden trots met hun werk in de krant en gidsten in onze gebouwen de vele enthousiaste bezoekers en journalisten rond. De belangstelling en erkenning voor hun verhaal, hun werk en talent deden hen zichtbaar deugd. Ze vonden die dag iets terug waarvan ze dachten dat het hen voor altijd had verlaten: eigenwaarde, dromen, hoop.

Het gaf hen én ons de hoop dat het op een dag beter zal worden, de kracht ook om daarvoor te blijven vechten. Want hoop is niet iets wat je hebt of niet hebt. Hoop is een keuze. ■

Martin Luther King House

De samenwoning Martin Luther King House is een opvang voor chronisch zieke thuisloze personen. Via een langer verblijf streeft men hier naar stabilisatie van de medische problematiek en maatschappelijke participatie.

Het “Martin Luther King House” heeft een maximumcapaciteit van **10 bewoners** en deze capaciteit werd heel het afgelopen jaar volledig bezet, op een vrijgehouden noodbed na.

Er is in de samenwoning “Martin Luther King” geen grote verschuiving geweest qua bewoners. We hebben eerder ingezet op diepgang en continuïteit van het huis, samenleven en responsabilisering van de bewoners. Ook werd er gewerkt aan meer participatie van de bewoners in de samenwoning en ook daarbuiten. Het loslaten van het leven van de straat gaat niet vanzelf en vraagt uithouding, moed en omkadering. Er werd gezocht naar meer nuttige tijdsinvulling voor de bewoners: ook hier opnieuw eerst binnenshuis en later ook daarbuiten. Ieder op eigen ritme en naar eigen vermogen. Waar mogelijk werden familiebanden verstevigd. Bewoners koken mee, wassen af, helpen in de tuin en dergelijke zaken. Maar ze nemen ook deel aan activiteiten in nabijgelegen buurthuizen of musea of culturele centra. Er werd een netwerk opgebouwd rond deze 9 kwetsbare personen en dit genereert een **duidelijke impact** in de omgeving waar de samenwoning gelegen is: huisartsen en thuisverplegers werden ingeschakeld, kinesisten en psychologen, pedicures aan huis en ook de kappersschool opende zijn deuren voor enkele bewoners die een gratis kappersbeurt genoten. Studenten komen stage lopen en hulpverleners in de daklozenopvang komen op werkbezoek. Het is duidelijk dat na de corona pandemie deze samenwoning Martin Luther King en haar bewoners eindelijk kan deelnemen aan de maatschappij maar ook impact heeft op allerlei vlak. Men kan stellen dat er afgelopen jaar een **50-tal personen (professionele**

en niet-professionele) aan dit netwerk rond de samenwoning hebben meegewerkt. Zo schonk iemand een elektrische scooter, iemand anders kwam breiwol geven, nog iemand anders kwam koken voor de bewoners of begeleidde een bewoner naar het ziekenhuis in zijn moedertaal.

Bovendien werd ook de groep vrijwillige helpers rond deze samenwoning versterkt: er is een vaste groep vrijwilligers van een 10-tal personen, daarnaast zijn er 20 oproepbare personen die op afspraak hun hulp op allerlei manieren aanbieden.

De samenwoning MLKH doet veel met mensen: de ontmoeting en kennismaking met de bewoners ontroert, vertedert en doet mensen hun idee over deze doelgroep bijstellen.

De nagestreefde doorstroming van de bewoners naar de reguliere woonmarkt neemt meer tijd in beslag dan verwacht en dit door meerdere knelpunten: de dure woonmarkt in Antwerpen, lange wachtlijsten op de sociale woonmarkt, de lange juridische procedures in verband met legaal verblijfsstatuut in België. Maar ook de begeleiding naar herstel van onze chronisch zieke cliënten vraagt tijd en vaak is langdurige verzorging noodzakelijk.

Als *conclusie* kunnen we stellen dat afgelopen jaar de samenwoning “ Martin Luther King “ vooral heeft ingezet op intensere begeleiding van haar negen chronisch zieke bewoners en ook op bekendheid en inbedding in de wijk, en dat er hierdoor een belangrijk netwerk rond het huis ontstaan is van ongeveer een 50-tal personen. ■

Laudato Si'

Inleiding

Laudato Si' wil krachtlijnen op maat uittekenen om mensen in hun waarde te herstellen, talenten te (her) ontdekken en te ontplooiën en zo ieders betrokkenheid in de samenleving te verzekeren. LS' wil werken aan re-integratie van kwetsbare mensen die het moeilijk hebben op de arbeidsmarkt, door activering en ondersteuning bij de ontwikkeling van arbeidsvaardigheden en competenties op maat. Elke mens in nood deel laten uitmaken van de maatschappij, blijft een werk van barmhartigheid, dat een groot verschil maakt in het leven van de mensen. In elke ontmoeting zet LS' zich in om mensen het geloof in een (eigen) toekomst te kunnen geven en draagt ze zorg voor het versterken of opbouwen van een netwerk zodat mensen zich gewaardeerd, gekend en gesteund voelen.

Samenwerkingen

De gasten die in LS' werken komen langzaam verschillende samenwerkingsverbanden. De meerderheid wordt doorverwezen door de eigen werking van Kamiano, anderen vanuit psychiatrie en de dienst Langdurige Zorg van het ZNA Stuivenberg, Antwerpse OCMW's, CAW Antwerpen, het Steunpunt Vrijwilligerswerk, af en toe ook vanuit de dienst voor re-integratie van gedetineerden.

Stagiaires komen, afhankelijk van de studierichting, voor korte of langere tijd meelopen. Ze komen vanuit de plaatselijk middelbare school Sint-Anna, de socio-culturele opleidingen aan de KDG, TM en AP.

Op wijkniveau zijn er intussen heel wat stabiele samenwerkingsverbanden met socio-culturele organisaties. De openbare bibliotheek, Ons Huis, Woonhaven Antwerpen, het opvangcentrum voor vluchtelingen van het Rode Kruis, ... De samenwerking met de verschillende werkingen van VVS op dezelfde locatie, blijft intensief, zowel voor de kinderen die naar de School van Vrede komen, de bejaarden die elkaar wekelijks ontmoeten in de lokalen naast LS', de Amici, als de vrijwilligers en de leerlingen van de taal oefen kansen.

Leermogelijkheden binnen de tweedehandswinkel, ateliers en dienstverlening

Laudato Si' is 5 dagen per week open. Er worden kleding, huisraad en allerlei herbruikbare spullen ingezameld. In de ateliers worden deze materialen hersteld en nadien opnieuw te koop aangeboden in de shop.

Om de winkel vlot te laten verlopen worden de gasten opgeleid om te werken in de shop, de coffee corner en aan de donatiebalie. In de ateliers zet LS' in op de ontwikkeling van andere talenten: in het naaiatelier gebeuren retouches en wordt er gewerkt aan een eigen collectie met gerecycleerde materialen. Het houtatelier legt zich voornamelijk toe op herstellingen aan kleine meubels voor verkoop in de winkel.

Daarnaast beschikt LS' over twee dienstverleningen. Er is een ophaaldienst die zorgt voor ophalingen van goederen allerhande in de Europawijk en daarbuiten. Daarnaast biedt de installatiedienst hulp bij de verhuis en installatie van kwetsbare mensen die begeleid worden in Kamiano.

Methodiek van aanmoediging, kansen, doorzetting en hoop

Als eerste wordt er een afspraak gemaakt met de kandidaat voor een kennismakingsgesprek. Tijdens zo'n eerste gesprek, dat steeds doorgaat in LS', wordt de werking met de verschillende activiteiten voorgesteld. Na een (korte) bedenktijd beslist de gast of hij al dan niet op het voorstel van vrijwilligerswerk ingaat.

► In 2022 waren er 23 kennismakingsgesprekken.

Wanneer de gast ervoor kiest aan de slag te gaan wordt een proefmiddag voorgesteld. Als de proefmiddag door zowel de gast als LS' positief bevonden wordt, begint de gast de week daarna officieel en wordt er ook een intakegesprek gedaan. Er wordt dan een vrijwilligersovereenkomst getekend, een arbeidsreglement overlopen en getekend en een document met algemene achtergrondinformatie over de gast ingevuld.

► In 2022 vonden er 18 intakegesprekken plaats.

De eerste maand wordt er gewerkt aan enkele basisvaardigheden en gewenning aan de nieuwe situatie van een engagement. Na 1 maand is er een sprong naar een volledige dag waar LS' inzet op het verwerven van de verschillende arbeidscompetenties. Hier horen zaken bij zoals op tijd komen, het actief deelnemen aan de teamvergadering, communicatie met collegas's, klanten en begeleiders... Het blijven vasthouden van de gasten, het niet loslaten ook als het moeilijk gaat, hoort bij de sterkste kanten van het project.

► Eind december waren er in totaal 48 gasten in activering. Voor 35 van hen zien we ook groepsperspectieven.

2022 IN CIJFERS

Gasten in activerings- en leerwerktrajecten

Geslacht	Aantal	Percentage
man	35	73%
vrouw	13	27%
x	0	0%
totaal	48	100%

Leeftijd	Aantal	Percentage
< 26 jaar	2	4%
26-55 jaar	42	88%
55+ jaar	4	8%
geen info	0	0%
totaal	48	100%

Nationaliteit	Aantal	Percentage
Belg	21	44 %
EU	7	14 %
niet-EU	20	42 %
geen info	0	0 %
totaal	48	100 %
wettig verblijf	31	65 %
geen wettig verblijf	17	35 %
totaal	48	100 %

Gezinssituatie	Aantal	Percentage
alleenstaande	28	59 %
alleenstaande met kinderen	4	9 %
alleenstaande met soms kinderen	3	7 %
gehuwd/samenwonend	2	4 %
gehuwd/samenwonend met kinderen	7	15 %
geen info	1	2 %
woont bij ouders	3	4 %
Totaal	33	100 %

Taal	Aantal	%
analfabeet (ook in moedertaal)	1	2 %
geen (Europese) contacttaal	1	2 %
geen Nederlands	11	23 %
beperkt Nederlands (alleen mondeling)	11	23 %
basis Nederlands	1	2 %
goed Nederlands (lezen en schrijven)	2	4 %
Nederlands moedertaal	21	44 %
geen info	0	0%
totaal	48	100%

Scholing	Aantal	%
geen	2	4%
laag (geen secundair)	12	25%
midden (secundair)	20	42%
hoog (hoger onderwijs)	11	23%
geen info	3	6%
totaal	48	100%

Maand	Reden van doorstroming					Totaal
	job	vrijwilligerswerk	opname (psychiatrie, afkicken)	on hold	Andere	
januari				1		1
februari						0
maart		1				1
april						0
mei	5					5
juni	3			1	2	6
juli	1					1
augustus	1			1		2
september				2		2
oktober	1				1	2
november	1			1		2
december	2					2
Totaal	14	1	0	6	3	24

Job = interimcontracten, artikel 60, maatwerkbedrijf, vaste contracten

De winkel in cijfers op jaarbasis

- aantal klanten per maand: totaal 10.489
- aantal ophalingen per maand: totaal 63
- aantal installaties en verhuizingen: totaal 14

Amici

Inleiding

De Amici is een groep van een 50-tal jongeren en volwassenen met een verstandelijke of een sociale beperking. Deze groep is zeer divers, zowel wat betreft leeftijd (van jongvolwassene tot bejaarde) als van nationaliteit en geloofsovertuiging. Essentieel voor de hele werking is het familiaal klimaat en het inzetten op de persoonlijke vriendschap.

Samenleven met iedereen, dus ook met mensen met een verstandelijke of sociale beperking is al lang een belangrijk deel van de werking van Sant'Egidio wereldwijd. Door het initiatief van de Amici met mensen met een beperking uit te bouwen, wil VVS laten zien dat deze mensen een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan onze maatschappij. Ze kunnen grondleggers zijn van een elementaire verandering in de mentaliteit en cultuur. Door hun vertrouwen en openheid voor anderen laten ze zien dat het mogelijk is om in elke levenssituatie blij te zijn als er genoeg vrienden in de buurt zijn.

Mensen met een verstandelijke beperking kunnen een grote vreugde uitstralen als ze zich gewaardeerd voelen en solidariteit ervaren. Hun beperking is geen obstakel, integendeel: deze kan bijdragen tot een andere, gevoeliger en diepere manier van waarneming van de wereld. Leven aan de zijde van een persoon met een beperking betekent een verrijking aan menselijkheid en kan een breder en dieper gevoel voor het leven laten groeien. Want deze mensen bezitten een aanvoelen voor wat essentieel is in het leven. Deze 'wijsheid' uit zich niet altijd op een directe manier. Soms vindt ze slechts een weg naar buiten in de relatie met andere mensen. Mensen met een beperking helpen nadenken over waarden als gratis inzet en solidariteit, vriendschap en gastvrijheid, waarden die noodzakelijk zijn voor een geslaagd leven.

Wijkwerking 2022

In 2022 hebben we de gewone wijkwerking kunnen hervatten. Voor de Amici is het belangrijk dat de wijkwerking plaatsvindt in de nabijheid van hun woonplaats. De Amici zijn actief in vier wijken van de stad Antwerpen: Borgerhout, Merksem, Hoboken en Centrum. Elke wijk heeft zijn eigenheid. De werking in de wijk is afgestemd op de groep Amici die naar die wijk komt. Voor de activiteiten kunnen de Amici deelnemen aan de artistieke ateliers, paarden verzorgen, deelnemen aan culturele activiteiten, vriendschap onderhouden met de ouderen van de wijk.

De wijkwerkingen hebben gemeenschappelijk is dat de Amici de kans krijgen en gestimuleerd worden om zich uit te drukken, om sociale contacten uit te bouwen, om bruggen te slaan tussen verschillende groepen in de wijk en een om een waardevolle bijdrage te leveren aan onze samenleving.

In elke wijk wordt met de Amici stilgestaan bij de actualiteit, de noden van onze samenleving, de uitdagingen waarmee we worden geconfronteerd en de vragen waarmee zij leven. De Amici namen deel aan de vredeswandeling op 1 januari en aan de herinneringswandeling voor de slachtoffers van de Holocaust

in het najaar. De oorlog in Oekraïne en de vluchtelingen heeft velen van hen diep geraakt. Onrecht, pijn en lijden zien zij graag zo snel mogelijk uit de wereld en opgelost. In Hoboken hebben we sinds september ook een Oekraïense persoon met een handicap.

In 2022 gingen de Amici opnieuw op vakantie, ditmaal naar Nieuwpoort en met alle Amici samen. De vakantie was een unieke kans om de vriendschapsbanden en de verbondenheid tussen de Amici over de wijken heen te versterken.

Vriendschap met eenzame ouderen in woon- en zorgcentra is erg belangrijk voor de Amici. Dit bezoek is een win-win voor beide partijen. De ouderen zijn gecharmeerd door het enthousiasme en de hartelijkheid van de Amici. De Amici merken dat hun aanwezigheid echt een verschil maakt in het leven van de ouderen. Tijdens de namiddag worden er onder meer spelletjes gespeeld, wordt er gezongen en gepraat. Sommige ouderen worden op hun kamer bezocht.

Inclusie op de werkvloer – 5 jaar “Amici Coffee & Books”

Vanaf de start van de werking spreken de Amici het verlangen uit om op een gewone manier te participeren in de maatschappij en om te werken zoals elke volwassen burger. Velen beschikken over een vervangingsinkomen, sommigen gaan naar een dagcentrum. Toch verlangen ze naar werk op maat. Om een antwoord te bieden op dit verlangen biedt VVS al jaren aangepast en zeer divers vrijwilligerswerk aan.

In de koffiebar “Amici, Coffee & Books” zorgen zestien Amici er samen met een vaste groep vrijwilligers voor dat alles vlot verloopt. Inmiddels is de koffiebar geopend van woensdag tot en met zaterdag, en op de eerste zondag van de maand. De openingsdagen en openingsuren werden afgestemd op de omliggende winkels.

De taken zijn zeer divers en de Amici worden begeleid afhankelijk van hun graad van zelfstandigheid. Door de diversiteit aan jobinhoud kunnen we aan verschillende profielen Amici aangepast werk bieden.

Er wordt ook gekeken naar de veerkracht van de verschillende Amici en de werkdruk die men aankan. Afhankelijk daarvan wordt een werkschema opgesteld. Wie meer werkdruk aankan komt meerdere dagen werken, wie minder aankan komt één dag per week of om de veertien dagen.

Het uniform en de handdoeken worden onder de vorm van begeleid zelfstandig werk gestreken in het strijkatelier.

2022 was een feestjaar voor de koffiebar: we vierden 5 jaar "Amici Coffee & Books".

De vijfde verjaardag was een gelegenheid om de kracht en de talenten van de Amici in de verf te zetten. Tegelijk was het een unieke kans om de vriendschapsbanden met de familieleden van de Amici en met de organisaties waarmee we samenwerken te versterken. Doorheen de verschillende getuigenissen klinkt hoe belangrijk het werk voor hen is, hoeveel deugd de vriendschap met de ouderen doet en hoe fijn de wijkwerking is. Maar ook hoe mooi het is om samen te werken met de Amici en hoe evident inclusie is wanneer iedereen wordt aangesproken op zijn talenten.

Nieuwe uitdagingen en evoluties

Om zo goed mogelijk op een persoonlijke manier te werken met mensen met een beperking is een krachtig netwerk rondom hen noodzakelijk. Opvallend is dat bij verschillende Amici de thuissituatie niet optimaal is. VVS heeft van alle personen die naar de werking komen contacten met de andere organisaties die hen begeleiden en werkt nauw met hen samen.

Het verschil tussen de zorgnoden van de oudere en de jongere generatie Amici neemt op verschillende vlakken toe. De oudere generatie Amici zijn vooral Belgen. Sommigen daarvan wonen bij hun ouders, zus, broer of partner. De mantelzorger die ook voor de materiële begeleiding zorgt is bij hen familie. Behalve de zorgnoden van de Amici worden ook de zorgnoden van de ouder wordende mantelzorger groter waardoor de nood aan ondersteuning aan huis toeneemt. Daarom ondersteunt VVS de Amici die thuis wonen ook via huisbezoeken. De huisbezoeken geven de kans om de vriendschapsrelatie met de mensen rondom de persoon met een handicap te versterken en de noden beter in kaart te brengen.

Bij de jongere generatie Amici stellen we een toename vast van Amici met anderstalige roots en van Amici met een sociaal maatschappelijk kwetsbare thuissituatie. Bij de Amici met anderstalige roots stellen we vast dat de communicatie met de persoon met een mentale beperking die niet in het Nederlands is grootgebracht een uitdaging is zowel voor de andere Amici als voor hun begeleiders. Bovendien is het aanleren van een nieuwe taal voor een persoon met mentale beperking niet eenvoudig.

Bij de Amici met een sociaal maatschappelijk kwetsbare thuissituatie stellen we vast dat de samenwerkingsverbanden met de familie verschuift naar samenwerkingsverbanden met bewindvoerders en instellingen waar deze personen met een handicap verblijven. Om deze Amici zo goed mogelijk te ondersteunen is het essentieel om blijvend te werken aan een duurzame band gestoeld op vertrouwen met zowel de familie als met de instellingen en de bewindvoerders. ■

Tutti

Algemeen

Tijdens het afgelopen jaar 2022 heeft de werking van het socio-cultureel ontmoetingscentrum Tutti enkele nieuwe wendingen gekend. Er vond een verschuiving plaats van het verhuren voor voornamelijk eenmalige private evenementen naar meer culturele en duurzame samenwerkingen.

Naast het verder uitbouwen van de ontmoetingskansen, dienstverlening en partnerschappen hebben we getracht ook onze derde pijler wat meer te belichten. Het culturele luik en de zaalverhuur hebben erg geleden onder de coronapandemie. We wilden dan ook onze faciliteiten (lees ruimtes) in het bijzonder ter beschikking stellen van de culturele sector, in de overtuiging dat cultuur brengen en aanbieden bij (kansarme) personen helend en opbouwend werkt.

Tutti heeft het afgelopen jaar 2022 meer ontmoeting, meer cultuur en meer samenleven in deze wijk aangeboden en deze weg willen we samen met onze partners en sponsors verder ingaan.

Voortgezette activiteiten

De wekelijkse activiteiten van Tutti zijn in het afgelopen jaar goed verder gezet en hier en daar ook uitgebreid.

De taal oefenkansen voor nieuwkomers en vluchtelingen kenden steeds meer succes dankzij doorverwijzingen van interne en externe partners. Driemaal per week hebben volwassen nieuwkomers en vluchtelingen de kans om in Tutti de Nederlandse taal te oefenen op verschillende manieren. Organisaties zoals het OCMW, de VDAB en officiële taalscholen voor volwassenen sturen regelmatig personen door. We hadden afgelopen jaar hierbij ook aandacht voor niet geschoolde analfabete migranten en personen zonder wettige verblijfsdocumenten. Zij vormen een kwetsbare groep die vaak weinig toekomstperspectieven heeft. Gemiddeld nemen 25-30 personen deel aan deze taal oefenkansen, begeleid door een 5-tal vrijwilligers en studenten.

“Koffie & Vriendschap” nodigt tweemaal per week ouderen, chronisch zieke personen en sociaal geïsoleerde personen uit voor een ongedwongen samenzijn en ontmoeting. Afgelopen jaar werd er hiervoor samen met de

oudere buurtbewoners een activiteitenkalender opgesteld en dit werd goed onthaald. Het aantal deelnemers aan “Koffie en vriendschap” steeg mede hierdoor naar een gemiddelde van 40-50 deelnemers per week.

De werking “**Vrienden van Tutti**” heeft zich meer gespecialiseerd in het coachen en activeren van personen in het vrijwilligerswerk. Er is nood aan werkplekken waar personen die niet in de reguliere arbeidsmarkt terecht kunnen, toch een nuttige tijdsbesteding vinden. Deze nood merken we aan de vragen die we hiervoor krijgen vanuit OCMW, justitie en andere instanties. Een tiental personen komen zich tweemaal per week vrijwillig inzetten voor onderhoud en schoonmaak van het gebouw.

De **zaalverhuur** van Tutti werd meer toegespitst naar culturele invulling en zaalverhuur aan buurtorganisaties en culturele verenigingen. Er werden ongeveer 140 unieke zaalverhuringen geteld afgelopen jaar door tal van verschillende huurders: muzikale verenigingen, dansscholen, religieuze gemeenschappen en ook particuliere feesten.

Nieuwe activiteiten

Tutti organiseerde ook een activiteit voor een nieuwe doelgroep: kinderen en jongeren konden samen met hun ouders komen genieten van een filmvoorstelling in de theaterzaal. Deze activiteit kreeg de naam “**Cinema Tutti**” en werd goed onthaald, zeker door scholen en andere organisaties in de buurt die met kinderen en jongeren werken. Het doel is om cultuur en tijdsbesteding op een laagdrempelige manier aan te bieden.

De **digitale oefenkansen** zijn van start gegaan in september met een fijne samenwerking met de medewerkers van Digiburger. Er werden allerlei digitale vragen beantwoord en in praktijk uitgelegd en getoond in een laagdrempelige setting. Deze activiteit wil een antwoord zijn op nog te veel (kansarme) personen die geen of weinig digitale kennis hebben en hierdoor in deze tijd kwetsbaarder worden.

Impact

VVS heeft reeds een grote pool vrijwilligers en is al vrij bekend in de buurt, maar we actualiseren steeds onze vraag naar helpende handen via onze websites, sociale media en andere digitale platformen.

Tutti is het afgelopen jaar ook een stageplek geweest voor meerdere studenten. Ook scholen komen zich inleven en zoeken persoonlijke ontmoetingen met kansarmen in onze maatschappij. Het opnemen van jongeren en kinderen in onze visie van solidariteit, integratie en inclusie vinden we belangrijk maar ook een meerwaarde voor onze organisatie.

Daarnaast werden ook ouderen en gepensioneerden ingeschakeld als helpers en vrijwilligers in Tutti de laatste maanden, in het bijzonder voor de taal oefenkansen.

Dit onderwerp waarbij Tutti zich de laatste maanden open heeft gesteld voor talrijke vrijwilligers vanuit allerhande invalshoeken van onze samenleving (tijdelijk werkloze personen, personen met een beperking, scholen en studenten, jongeren en ouderen) is een boeiende weg die Tutti heeft ingeslagen en geeft antwoord aan een nood die we hebben gevoeld bij de buurtbewoners en hulpverlenende organisaties.

We merken dat het aangepaste coaching vraagt van ons team en heel wat tijd vergt om al deze mensen goed te ontvangen en te begeleiden. Je zou kunnen stellen dat deze functie van Tutti zeker impact heeft in een wijk die op het vlak van buurtparticipatie en sociale bewustwording tot de periferie van Antwerpen mag gerekend worden. ■

Interculturaliteit

Taalschool Yaguine en Fodé

Voldoende kennis van de Nederlandse taal hebben, is een enorme hefboom om te integreren in de Antwerpse samenleving. Hoewel het aanbod Nederlands voor Anderstaligen (NT2) de jongste jaren grondig is verbeterd en geprofessionaliseerd, maakt het aanhoudende succes van de taalschool van VVS duidelijk dat er behoefte is aan 1) plaatsen waar gratis les wordt aangeboden; 2) lesmomenten die niet op werkdagen vallen – zoals zaterdag; 3) mondelinge oefeningen en conversatie.

Een tiental vrijwilligers geeft wekelijks conversatielessen in 4 groepen van verschillend niveau. Voor het eerste semester schreven 73 mensen zich in, voor het tweede waren dat er 67. In totaal werd er in juni aan 52 mensen een getuigschrift gegeven voor hun trouwe deelname aan de lessen.

De landen van herkomst van de studenten weerspiegelen duidelijk de politieke actualiteit: in 2022 waren de grootste groepen leerlingen afkomstig uit Oekraïne en Marokko. Bovendien valt op dat er steeds meer mensen uit het Midden Oosten (Irak, Syrië) naar de taalschool komen.

Ook in 2022 werden er verschillende stadswandelingen en museumbezoeken georganiseerd. Op 20 november vond het jaarlijkse concert voor bejaarden plaats: “Oude en nieuwe Antwerpenaren ontmoeten elkaar”. Op 21 juli kon er na corona weer een uitstap met de bus worden georganiseerd. Samen met de studenten van de taal oefenkansen in Tutti in Merksem bezochten we Tongeren.

Op 24 december, kerstavond, gingen lesgevers van de taalschool naar het asielcentrum van het Rode Kruis in Lint om aan een 150-tal vluchtelingen een geschenk te geven. Dat gebeurde ook in het nooddorp voor Oekraïense vluchtelingen op de Antwerpse Linkeroever. Een vijftigtal vrijwilligers, waarvan het overgrote deel voor het eerst, klopte aan bij de bijna 800 bewoners van de containers aldaar om hen een vredevol nieuwjaar te wensen.

Samenleven in diversiteit

Het vreedzaam samenleven van mensen met een verschillende levensbeschouwelijke achtergrond is een cruciaal werkterrein. Het is de manier om de mensheid te leren omgaan met de globalisering. Vanuit haar aandacht en concrete hulp voor migranten en nieuwkomers brengt VVS dialoog op gang en bouwt ze aan een cultuur van ontmoeting en samenleven. Vlaanderen, en dan vooral de steden, is levensbeschouwelijk zeer divers: naast de traditionele aanwezigheid van de katholieke en protestantse kerken, de joodse gemeenschap en het vrijzinnig humanisme, zijn er verschillende generaties van Antwerpenaren uit de migratie die moslim zijn, en nieuwkomers met een neoprotestantse of orthodox-christelijke achtergrond. Dit samenleven in verscheidenheid vraagt om een nieuwe culturele synthese.

Vredeswandeling op Nieuwjaarsdag

Op 1 januari, Werelddag van de Vrede, vond in Antwerpen de jaarlijkse vredeswandeling plaats. Naast onder meer Antwerps deken Ronald Sledsens en Tijan Njie van Youth for Peace, de jongerenbeweging van Sant'Egidio was ook Federaal procureur Frédéric Van Leeuw één van de sprekers.

“Na de angst voor het communisme willen sommigen een nieuw verkleinglas in ons denken installeren – tegen de islam, tegen de migrant, tegen de ‘ander’. Er heerst is veel angst dezer tijden. Angst wakkert branden aan die moeilijk onder controle worden gehouden”, aldus Van Leeuw. “Het genereert onmacht, onverantwoordelijkheid en onverschilligheid. Vanuit deze angst gaan mensen hun identiteit op een negatieve manier definiëren, ‘tegen’ een andere groep.

In deze optiek lijkt oorlog een voor de hand liggende oplossing”. Van Leeuw herinnerde aan de woorden van VN-topman Dag Hammarskjöld, die in 1961 op vredesmissie in Congo om het leven kwam. “Het werk voor de vrede begint bij ieder van ons.”

Interfaith Harmony Breakfast

Ieder jaar organiseert Sant'Egidio in België in februari een interreligieus ontbijt in het kader van de “World Interfaith Harmony Week” van de VN. Op 2 februari kwamen verantwoordelijken en vertegenwoordigers van alle in België erkende geloofsgemeenschappen samen om van gedachten te wisselen met een politieke gast, de heer Sammy Mahdi, Federaal Staatssecretaris voor Asiel en Migratie. Centraal stond het thema van de “Humanitaire Corridors”: eind vorig jaar ondertekenden Sant'Egidio en Staatssecretaris Mahdi een Intentieverklaring, waardoor 250 kwetsbare vluchtelingen veilig en legaal naar ons land kunnen komen. De financiering en de uitwerking van het project gebeuren in partnerschap met alle erkende erediensten van België.

Oecumenisch gebed voor de VN Wereldvluchtelingendag

In mei 2022 waren er wereldwijd bijna 100 miljoen mensen gedwongen op de vlucht (waarvan meer dan de helft in hun eigen land). De Verenigde Naties vragen ieder jaar aandacht voor hun verhaal op Wereldvluchtelingendag (20 juni). Sant'Egidio hield daarom op die dag een oecumenische gebedswake voor en met mensen op de vlucht: voor asielzoekers, erkende vluchtelingen, migranten, mensen zonder papieren, ... allemaal mensen op zoek naar veiligheid, vrede en een beter leven.

In het bijzonder werden al degenen herdacht die gestorven zijn op de "reizen van de hoop". Afgelopen jaar stierven naar schatting minstens 5.000 mensen in de Middellandse of op andere migratieroutes naar Europa. Een dramatisch cijfer. We mogen deze voortdurende tragedie nooit vergeten. Duizenden mensen zitten nog steeds opgesloten in detentiecentra in Libië of in de vluchtelingenkampen van Lesbos. Het is dringender dan ooit om humanitaire corridors te openen en de vluchtelingen te spreiden over verschillende landen. Uiteraard kreeg ook de oorlog in Oekraïne veel aandacht. Oekraïense vluchtelingen namen deel aan dit gebed en deden ook een voorbede in hun eigen taal.

Internationale Vredesontmoeting

Van 23 tot en met 25 oktober 2022 vond in Rome de internationale bijeenkomst plaats: "De schreeuw om vrede. Religies en culturen in dialoog". Het was de 36e bijeenkomst die door de Gemeenschap van Sant'Egidio werd georganiseerd in de "geest van Assisi", na de historische ontmoeting waartoe Johannes Paulus II in 1986 heeft opgeroepen. Aan de openingszitting namen onder andere de Italiaanse president Sergio Mattarella, de Franse president Emmanuel Macron, de oprichter van Sant'Egidio Andrea Riccardi en de voorzitter van de Italiaanse bisschoppenconferentie, kardinaal Matteo Zuppi, deel, samen met de opperrabbijn van Frankrijk, Haim Korsia en de secretaris-generaal van de Muslim World League, Abdul Karim Al-Issa. Ook werd er een getuigenis gegeven door de Oekraïense Olga Makar.

De bijeenkomst werd via livestream door meer dan 150.000 mensen gevolgd in het Engels, Italiaans, Frans, Spaans, Portugees, Duits, Japans en Arabisch. Vanuit België nam een delegatie van een vijftig personen deel.

Herdenkingswandeling

Op zondag 18 september 2022 werd de jaarlijkse herdenkingswandeling gehouden voor de slachtoffers van de Holocaust onder het motto "*Wie vergeet is gedoemd te herhalen*".

Tijdens de plechtigheid aan het Monument van de Gedeporteerden aan de Belgiëlei namen volgende sprekers het woord: Erica Caluwaerts, Schepen van de Stad Antwerpen; Tatiana Bucci, overlevende van Auschwitz; Bruno De Wever, historicus Universiteit Gent; Luca Van Cleempoel, Jongeren voor Vrede.

Na het zingen van het Gebed voor de Doden en een minuut stilte, legden ouderen en jongeren bloemen neer voor het monument.

Strijd tegen de doodstraf

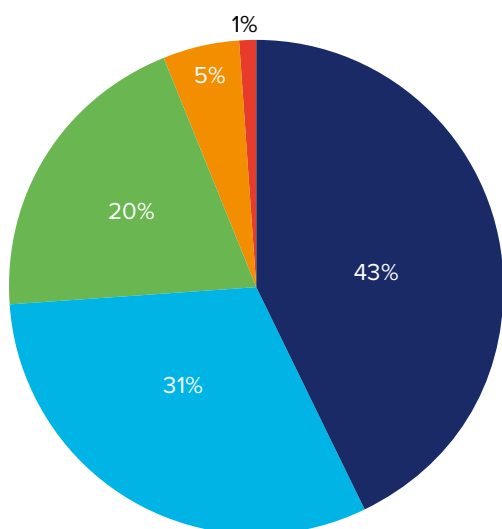
Vanaf de tweede helft van de jaren 1990 is Sant'Egidio zich actief beginnen inzetten in de strijd tegen de doodstraf. Aanleiding daarvoor was de correspondentie met Dominique Green, die op ogenblik in de Verenigde Staten in de dodencel zat. Het aantal mensen dat met ter dood veroordeelden schreef, groeide en daarmee ook de concrete inzet voor de gevangenen, door bezoeken, correspondentie, juridische bijstand en de vraag naar verbeterde condities in de gevangenissen. Doorheen de jaren werd Sant'Egidio zo een belangrijke speler in de strijd voor een universeel moratorium en de afschaffing van de doodstraf wereldwijd. Zij stond mee aan de wieg van de "World Coalition against the Death Penalty" in haar zetel in Rome in het jaar 2002.

Sant'Egidio lanceerde ook de internationale dag 'Cities for Life - Steden tegen de Doodstraf' die ieder jaar op 30 november plaatsvindt, de verjaardag van de eerste afschaffing van de doodstraf door een staat, meer bepaald het Groothertogdom Toscane in 1786.

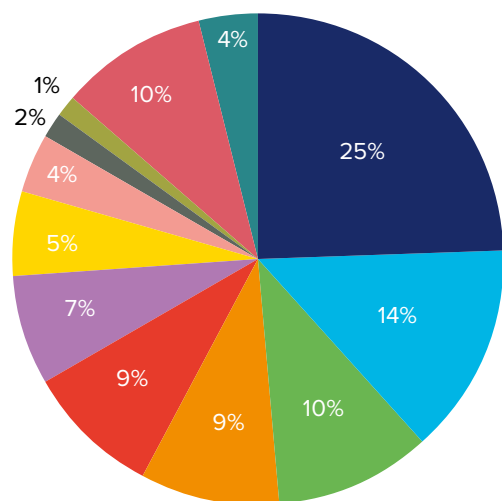
Vanaf het begin van de actie 'Cities for Life – Steden voor het leven' in 2002 hebben verschillende steden in België zich hierbij aangesloten. Wereldwijd doen meer dan 2.000 steden mee. Door een monument uit te lichten, een andere symbolische actie, of een conferentie, belichten ze hun hoop dat de doodstraf spoedig wereldwijd wordt afgeschaft. Bij die gelegenheid kwam Joaquin José Martínez naar België om voor studenten van Antwerpse hogescholen en universiteiten te getuigen. Hij voert wereldwijd campagne voor de afschaffing van de doodstraf nadat hij zelf 4 jaar onschuldig op death row zat in Florida, in de VS.

Via de site van Sant'Egidio is er ook de mogelijkheid om meer informatie te vragen over het corresponderen met een ter dood veroordeelde in de Verenigde Staten. In 2022 vroegen 24 mensen informatie op; 11 van hen begonnen effectief te schrijven. ■

Financiën

INKOMSTEN	Bedrag (€)	Percentage (%)
Overheidssubsidies	997 357,78	43%
Giften particulieren, bedrijven, organisaties	721 278,89	31%
Inkomsten uit verkoop, huur en bijdragen	457 038,21	20%
In resultaatname giften verbouwingen	117 741,19	5%
Andere inkomsten	15 638,24	1%
Totaal inkomsten	2 309 054,31	100%

UITGAVEN	Bedrag (€)	Percentage (%)
Daklozenwerking Kamiano	566 494,70	24,65%
Laudato Si'	316 008,22	13,75%
Leve de Ouderen!	238 529,15	10,38%
Simeon en Hanna	209 868,94	9,13%
Kinder- en jongerenwerking	204 740,96	8,91%
Tutti	164 942,18	7,18%
Amici, Coffee & Books	126 660,73	5,51%
Martin Luther King House	88 395,53	3,85%
Interculturaliteit	40 085,93	1,74%
Administratie	33 454,68	1,46%
Afschrijvingen	223 350,52	9,72%
Belasting, financiële en andere kosten	85 727,74	3,73%
Totaal uitgaven	2 298 259,28	100%

RESULTAAT

Totaal inkomsten	2 309 054,31 €
Totaal uitgaven	2 298 259,28 €
Resultaat	10.795,03 €
Resultaat	10 795,03 €

BALANS

Activa		Passiva	
Vaste activa	868 920,96	Eigen vermogen	2 030.267,34
Vlottende activa	1 597 058,91	Vreemd vermogen	435 712,53
Totaal	2 465 979,87	Totaal	2 465 979,87

Toelichting bij de financiële situatie

De vzw Vereniging voor Solidariteit (VVS) maakt deel uit van het grote netwerk van de Gemeenschap van Sant'Egidio. In België wordt de werking van Sant'Egidio gedragen door de private stichting Sant'Egidio, waarin het onroerend en financieel patrimonium van de Gemeenschap van Sant'Egidio werd ondergebracht.

De projecten van Sant'Egidio met en voor de armen worden in Vlaanderen, in Brussel en in Wallonië opgevolgd door verschillende verenigingen zonder winstoogmerk. Op die manier wordt een onderscheid gemaakt tussen het beheer en de exploitatie, met toepassing van het voorzichtigheidsprincipe van de bonus pater familias.

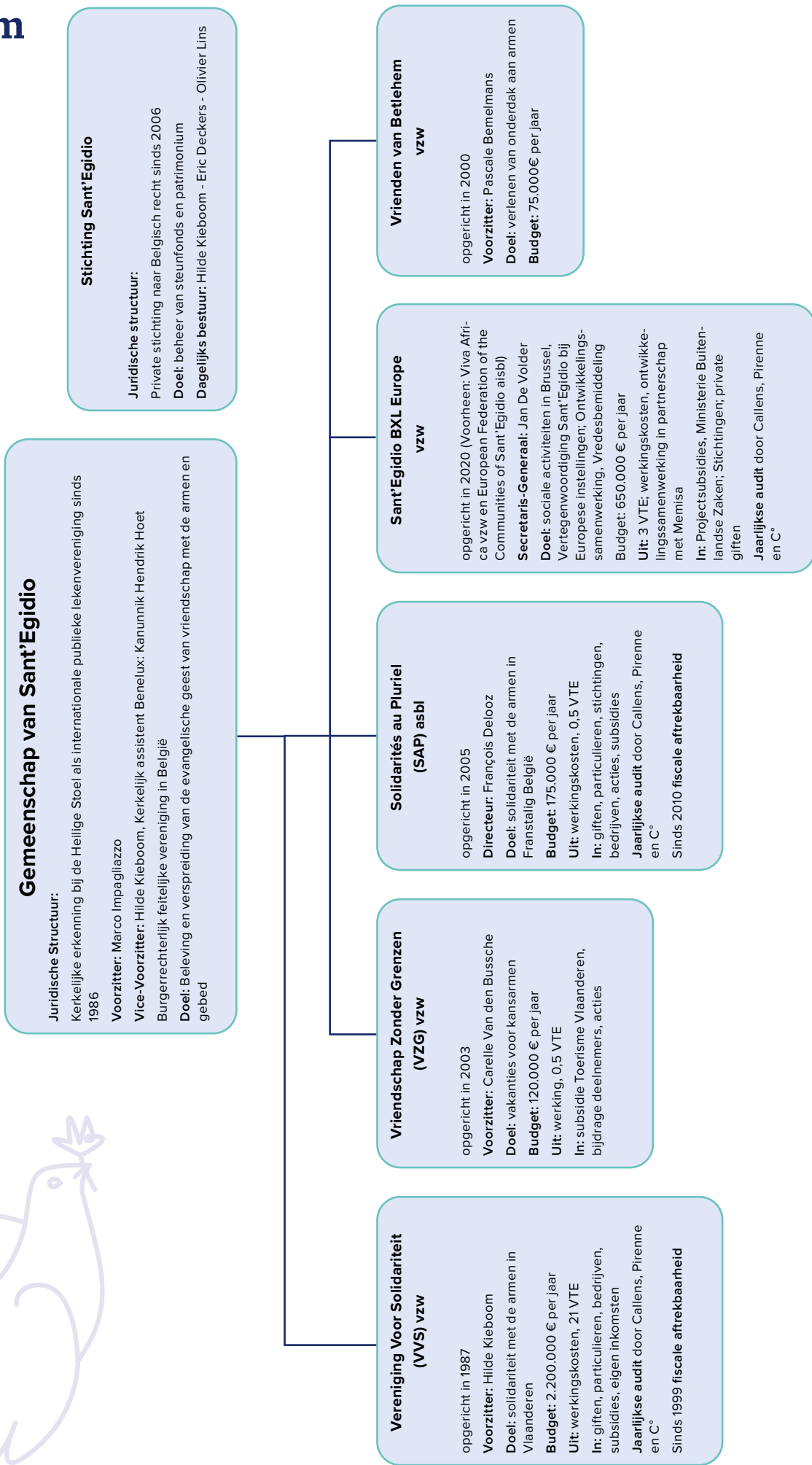
De Belgische tak van Sant'Egidio maakt deel uit van de internationale en wereldwijde Gemeenschap van Sant'Egidio, met hoofdzetel in Rome, en volgt voor de projectwerking de strategie en de spiritualiteit die door Sant'Egidio wereldwijd wordt uitgetekend.

Voor een goed begrip van de balans is het belangrijk voor ogen te houden dat de financiële middelen een momentopname zijn per 31 december, het moment waarop VVS vzw de meeste middelen heeft kunnen genereren, grotendeels dankzij particuliere giften in aanloop naar Kerst en eindejaar. Die financiële middelen worden echter aangewend om de kosten van het daaropvolgende werkjaar grotendeels te dekken.

De vzw VVS had in 2022 gemiddeld 24 VTE in dienst (jobstudenten inclusief), verdeeld over de verschillende werkingen, maar vooral in Kamiano Onthaal, Laudato Si', Simeon en Hanna en Long Live the Elderly.

De jaarrekening 2022 werd onderworpen aan een audit van het kantoorbedrijfsrevisoren Callens, Vandelanotte & Theunissen en werd goedgekeurd zonder voorbehoud. ■

Organigram

Met de steun van

SANT'EGIDIO

Vereniging voor Solidariteit vzw
Lombardenstraat 28
B-2000 Antwerpen

T +32 3 229 04 10
E info@santegidio.be

www.santegidio.be

KBC: IBAN: BE95 4098 5637 5658
BIC: KREDBEBB

BNP Paribas-Fortis: IBAN: BE14 2200 0370 0483
BIC: GEBABEBB

Foto's: Copyright Sant'Egidio

